

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé

Částka 87.

Vydána dne 8. listopadu 1946.

Cena Kčs 1.80.

O B S A H:

(198.—200.) 198. Zákon o zrušení a o změně soudních rozhodnutí o rozvodu nebo o rozluce z doby nesvobody. — 199. Zákon o uznání rozhodnutí v manželských věcech, vydaných soudy nebo úřady v cizině, v oblasti československého právního řádu. 200. Zákon o některých opatřeních v obojí obchodního a společenstevního práva.

198.

Zákon

ze dne 3. října 1946

o zrušení a o změně soudních rozhodnutí o rozvodu nebo o rozluce z doby nesvobody.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) Rozhodnutím o rozvodu a o rozluce manželství, vydaným v době nesvobody, lze podle ustanovení zákona ze dne 9. dubna 1946, č. 76 Sb., o zrušení a o změně soudních rozhodnutí v občanských věcech právních z doby nesvobody, odporovati a domáhati se jejich zrušení nebo změny také tehdy, domáhala-li se strana rozvodu nebo rozlučky jen z důvodné obavy před hrozcí národní, rasovou nebo politickou persekucí nebo nemohla-li se z takového důvodu účinně brániti v řízení.

(2) Rozhodnutí o rozluce nelze odporovati, uzavřela-li zatím jedna ze stran nové manželství. Dále nemůže rozhodnutí o rozluce odporovati strana, která si, domáhajíc se rozlučky, musila být vědoma, že tím vydává život nebo zdraví druhého manžela ve vážné nebezpečí, ledaže tento druhý manžel sám k rozluce dal podnět nebo s domáháním se rozlučky souhlasil.

§ 2.

(1) Odporu podle zákona č. 76/1946 Sb. nebo podle § 1 tohoto zákona není třeba, obnoví-li rozlučení manželé, z nichž žádný ne-

uzavřel nové manželství, manželské společenství, oznámí to osobně soudu, který by byl příslušný rozhodovati o odporu (§ 3 zák. č. 76/1946 Sb.) a navrhnou-li zároveň, aby rozhodnutí o rozluce bylo změněno tak, že se žaloba (žádost) o rozlučku zamítá.

(2) Soud jedná a rozhoduje o návrhu v řízení nesporném. Vyhoví návrhu, není-li důvodu pochybovati o totožnosti navrhovatelů a o tom, že jejich manželství bylo rozlučeno, a že žádný z nich neuzavřel od rozlučky nové manželství.

(3) Oznámení a návrh podle odstavce 1 mohou býti učiněny také před okresním soudem společného bydliště rozlučených manželů; okresní soud je postoupí soudu příslušnému podle odstavce 1.

(4) Řízení podle tohoto paragrafu je prosto koiků a poplatků.

§ 3.

Straně, která se nemůže domoci změny rozhodnutí o rozluce jen z toho důvodu, že druhá strana zatím uzavřela nové manželství (§ 1, odst. 2), příslušejí veškeré nároky, které by jí příslušely, kdyby bylo bývalo uznáno na rozlučku z vylučné viny druhé strany.

§ 4.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení a platí v zemích České a Moravskoslezské; provede jej ministr spravedlnosti.

Dr. Beneš v. r.
Gottwald v. r.
Dr. Drtina v. r.

199.

Zákon

ze dne 3. října 1946

o uznání rozhodnutí v manželských věcech, vydaných soudy nebo úřady v cizině, v oblasti československého právního řádu.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

Rozhodnutí v manželských věcech, která byla vydána soudy nebo úřady v cizině, mohou být uznána v oblasti československého právního řádu jen za podmínek níže stanovených.

§ 2.

Rozhodnutími v manželských věcech se v tomto zákoně rozumějí rozhodnutí, kterými se manželství prohlašuje za neplatné, zrušuje, rozlučuje nebo rozvádí nebo kterými se určuje právem existence nebo neexistence manželství mezi stranami.

§ 3.

(1) Rozhodnutí lze uznati jen tehdy:

1. nebrání-li tomu předpisy platné v tuzemsku o příslušnosti v manželských věcech,

2. bylo-li předvolání nebo nařízení, kterým bylo zahájeno řízení před cizím soudem nebo úřadem, doručeno straně žalované (straně, proti níž návrh směřuje) do vlastních rukou buď na území dotčeného cizího státu nebo cestou právní pomoci na území některého jiného cizího státu nebo v tuzemsku, a

3. není-li rozhodnutí podle vysvědčení cizího soudu nebo úřadu o tom předloženého podle práva pro tento soud nebo úřad platného už podrobena opravnému prostředku, který by stávil právní moc nebo vykonatelnost.

(2) Ustanovení platná v tuzemsku o příslušnosti v manželských věcech nebrání tomu, aby rozhodnutí bylo uznáno, není-li muž státním občanem československým nebo nemá-li na území československé republiky své bydliště (obvyklý pobyt).

§ 4.

(1) I když jsou splněny podmínky § 3, nelze rozhodnutí uznati:

1. odporovalo-li by to ustanovením mezinárodní smlouvy vyhlášené ve Sbírce zákonů a nařízení, anebo

2. nebyla-li straně žalované (straně, proti níž návrh směřuje) dána možnost zúčastniti se řízení před cizím soudem nebo úřadem nebo byla-li jí odňata nějakou nepravdělností v řízení, anebo

3. nesrovnává-li se rozhodnutí týkající se československého státního občana s československým právním řádem, anebo

4. mělo-li by to za následek uznání poměru, který se přiči veřejnému pořádku nebo dobrým mrávům.

(2) Rozhodnutí se nesrovnává s československým právním řádem (odstavec 1, č. 3):

1. nebyli-li skutkový základ zjištěn způsobem vyhovujícím v podstatě příslušným ustanovením československého právního řádu o řízení v takových věcech, anebo

2. neposoudilo-li podle československého právního řádu poměry, pro které je tento právní řád podle svých ustanovení rozhodný, ledaže právo, podle něhož bylo rozhodnuto, je shodné s příslušnými ustanoveními československého právního řádu nebo je jim alespoň v podstatě blízké.

§ 5.

(1) Vysloviti, že se rozhodnutí uznává v oblasti československého právního řádu, přisluší nejvyššímu soudu. Výrokem nejvyššího soudu jsou soudy a správní úřady vázány.

(2) Právomocné rozhodnutí soudu nebo úřadu státu, jehož příslušníky byli oba manželé v době rozhodnutí, se uznává v oblasti československého právního řádu bez výroku nejvyššího soudu, ačli uznání není v cestě ustanovení § 4, odst. 1, č. 4.

(3) Ustanovení odstavce 2 platí obdobně, rozhodl-li soud nebo úřad státu, jehož příslušníky manželé nejsou, uznává-li se toto rozhodnutí v domovském státě manželů, a jsou-li manželé příslušníky různých států, v obou dotčených státech.

(4) Výroku nejvyššího soudu není dále třeba, bylo-li v den počátku účinnosti tohoto zákona v československé matrice poznamenáno podle cizího rozhodnutí, že manželství bylo prohlášeno za neplatné, zrušeno, rozloučeno nebo rozvedeno, anebo že byla určena právem existence anebo neexistence manželství.

(5) Pokud nejde o případy podle odstavců 2 až 4, nemohou soudy a správní úřady řešit

otázku, zda se rozhodnutí uznává v oblasti československého právního řádu, ani jako otázku předurčující.

§ 6.

(1) Návrh, aby nejvyšší soud rozhodl podle § 5, odst. 1, mohou podati strany, soud v řízení trestním nebo civilním, ministerstvo spravedlnosti v zájmu veřejném a konečně každý, kdo osvědčí právní zájem na tom, aby rozhodnutí (§§ 1, 2) bylo uznáno.

(2) Soud nebo správní úřad přeručí až do výroku nejvyššího soudu podle § 5, odst. 1 řízení o věci, jež vyžaduje předběžného řešení otázky vyhrazené podle § 5, odst. 1 nejvyššímu soudu.

§ 7.

(1) Nejvyšší soud rozhoduje o návrhu podle ustanovení soudního řízení nesporného.

(2) Je-li věc jednoduchá nebo byli by náklad spojený s dostavením se účastníků k soudu nepoměrný, nebo byli by i písemný styk nebo styk cestou právní pomoci obtížný, anebo neuzná-li to soud za potřebné, lze od výsledku účastníků upustiti.

§ 8.

Ustanovuje-li mezinárodní smlouva vyhlášená ve Sbírce zákonů a nařízení něco jiného, platí její předpisy místo předpisů tohoto zákona.

§ 9.

(1) Nedotčena zůstávají ustanovení čl. 6 a 8 ústavního dekretu o obnovení právního pořádku (příloha k zákonu ze dne 19. prosince 1945, č. 12 Sb. z roku 1946).

(2) Zrušují se:

1. ustanovení § 114 zák. čl. XXXI/1894 o právu manželském,

2. ustanovení § 67, odst. 2 zák. čl. XXXIII/1894 o státních matrikách,

3. ustanovení § 76, odst. 3 zákona ze dne 1. srpna 1895, č. 111 ř. z., o vykonávání moci soudní a o příslušnosti řádných soudů v občanských věcech právních (jurisdikční norma), ve znění použitelného ustanovení čl. I, č. 1 vládního nařízení ze dne 25. ledna 1944, č. 39 Sb., o změně některých ustanovení civilního práva procesního.

§ 10.

Tento zákon nabývá účinnosti 30. dne po vyhlášení; provede jej ministr spravedlnosti v dohodě s ministry vnitřní a zahraničních věcí.

Dr. Beneš v. r.

Gettwald v. r.

Dr. Drtina v. r.

200.

Zákon

ze dne 3. října 1946

o některých opatřeních v oboru obchodního a společenstevního práva.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

ODDÍL PRVNÍ.

O očištění obchodních a společenstevních rejstříků.

§ 1.

(1) Navrhuje-li se výmaz německého znění firmy, zapsaného v době nesvobody, nemusí býti podání učiněno ve formě soudně nebo notářsky ověřené, a to ani tehdy, žádá-li se zároveň za zápis firmy v jazyce českém nebo slovenském.

(2) U společnosti akciové, společnosti s ručením omezeným nebo u výdělkového a hospodářského společenstva není třeba při návrhu podle odstavce 1 šetření náležitostí předepsaných pro změnu stanov; vyhoví-li však soud návrhu, jsou tím i stanovy změněny.

§ 2.

(1) Úlevy povolené v § 1 platí přiměřeně, navrhuje-li se u jiných zápisů v obchodním nebo společenstevním rejstříku, které byly vykonány v době nesvobody také německy, výmaz německého znění anebo navrhuje-li se nahraditi jen německé znění takových jiných zápisů zněním českým nebo slovenským.

(2) Takové jiné zápisy, pokud byly vykonány v době nesvobody také německy, mohou

soudy vymazati, odvolávajice se na tento zákon, i z úřední moci při běžném vyřizování rejstříkových věcí.

§ 3.

(1) Obchodní společnosti a výdělková a hospodářská společenstva jsou povinny se nejpozději do dvou měsíců ode dne počátku účinnosti tohoto zákona usnésti na slovních opravách nebo úpravách společenských (společenstevních) smluv, které jsou nutné k odstranění upovínek na dobu nesvobody. Jsou k tomu příslušné také jejich užší správní orgány (společníci osobně ručící, představenstvo, jednatele, likvidátoři), nebo národní správci ustanovení podle dekretu presidenta republiky ze dne 19. května 1945, č. 5 Sb., o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a o národní správě majetkových hodnot Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů a některých organizací a ústavů; jde-li o orgán složený z několika fyzických osob, usnáší se o tom prostou většinou a v případě rovnosti hlasů je přijato usnesení, pro které hlasoval předsedající.

(2) O změnách stanov, nutných podle odstavce 1, může se orgán společnosti (společenstva) platně usnésti i tehdy, nebyl-li takový předmět usnášení předem ohlášen na pořad jeho schůze, třebaž to jinak zákon nebo stanov předpisují.

(3) Právních předpisů, podle kterých se k platnosti změn společenských a společenstevních smluv vyžaduje státní schválení, forma notářského aktu nebo jakékoli jiné přísnější náležitosti než písemná forma, netřeba dbáti při změnách, k nimž musí dojít podle odstavce 1.

(4) Splnění povinnosti podle odstavce 1 může rejstříkový soud na účastnících vynucovati pořádkovými tresty podle § 12 zákona ze dne 17. prosince 1862, č. 1 ř. z. z roku 1863, kterým se uvádí obchodní zákoník.

ODDÍL DRUHÝ.

O obnovách obchodních společností a výdělkových a hospodářských společenstev a o úlevách při jejich usnášení.

§ 4.

Obchodní společnosti a výdělková a hospodářská společenstva, které se pod tlakem nepřátelské okupace usnesly na zrušení nebo byly zrušeny a likvidují, ale ještě zcela neroz-

dělily své jmění mezi společníky (členy), mohou se usnésti na odvolání svého zrušení. Pro tato usnesení platí obdobně zákonné předpisy a ustanovení společenských (společenstevních) smluv o dobrovolném zrušení a vstupu do likvidace, a to i tehdy, došlo-li k zrušení a likvidaci opatřením úřadu; usnesení to však vyžaduje k své platnosti schválení ministerstva, do jehož oboru společnost (výdělkové a hospodářské společenstvo) patří podle předmětu svého podnikání. Je-li a takovým usnesením spojeno přesídlení, vyslechne ministerstvo osidlovací úřad.

§ 5.

Usnesly-li se obchodní společnost nebo výdělkové a hospodářské společenstvo na změnách podle § 4, nemůže rejstříkový soud odepřítí zápis těchto změn v obchodním nebo společenstevním rejstříku z toho důvodu, že orgán, jehož usnesení je k tomu třeba, nebyl svolán způsobem stanoveným společenskou (společenstevní) smlouvou, osvědčil-li navrhovatelé, že se takové svolání nedalo provést a že všem členům orgánu toho byla pozvání k schůzi zaslána doporučeně na adresu jimi posledně udanou nebo navrhovatelům jinak známou.

§ 6.

(1) Není-li akciová společnost, společnost s ručením omezeným nebo výdělkové a hospodářské společenstvo s to svolati valnou hromadu způsobem stanoveným společenskou (společenstevní) smlouvou, určí jim rejstříkový soud na návrh orgánu oprávněného svolati valnou hromadu náhradní způsob svolání valné hromady; přitom dbá jednak vhodnosti a úspornosti, jednak zájmu, aby se největší část členů společnosti (výdělkového a hospodářského společenstva) mohla bez zvláštních obtíží dovésti o svolání valné hromady a jejím pořadu; jde-li o společnost, jejíž stanov lze změnit jen státním schválením, opatří si před svým rozhodnutím vyjádření úřadu příslušného k udělení schválení.

(2) Na pořad nejbližší valné hromady svolané náhradním způsobem podle odstavce 1 je podle potřeby ohlásiti také změnu ustanovení stanov o způsobu svolávání valné hromady. Nestalo-li se tak nebo nebyla-li tato změna přijata, vstupuje výrok soudu podle odstavce 1 na místo příslušného ustanovení společenských (společenstevních) smlouv.

(3) Vyhoví-li rejstříkový soud návrhu podle odstavce 1 a jsou-li dány podmínky podle odstavce 2, věty 2, poznamená svůj výrok také v obchodním (společenstevním) rejstříku.

ODDÍL TŘETÍ.

Doružování u podniků, do kterých byla zavedena národní správa.

§ 7.

Byla-li do podniku zapsaného v obchodním nebo společenstevním rejstříku zavedena národní správa a za národní správce byl ustanoven shor (§ 17, odst. 2 dekretu presidenta republiky č. 5/1945 Sb.), stačí, stane-li se doručení obšlek a jiných úředních a obchodních záležitostí takovému podniku k rukám některého člena tohoto sboru.

ODDÍL ČTVRTÝ.

Osvobození od poplatků
a upuštění od některých
vyhlášek.

§ 8.

Podání a zápisy podle §§ 1 až 3 tohoto zákona jsou prosty poplatků.

§ 9.

Odchytkou od ustanovení čl. 13 všeobecného obchodního zákoníku, vydaného zákonem č. 1/1863 ř. z., a § 7, odst. 2 zákona ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. z., o výdělkových a hospodářských společenstvech, se nevyhlásí:

1. zápisy vykonané v obchodním (společenstevním) rejstříku podle §§ 1 až 3 tohoto zákona, pokud nejdě o zápis firmy v jazyce českém nebo slovenském podle § 1, odst. 1;

2. poznámky a výmazy dočasných národních správ v rejstříku společenstevním podle § 12 dekretu presidenta republiky č. 5/1945 Sb.;

3. zápisy a výmazy, kterých je třeba v obchodním a společenstevním rejstříku k provedení § 8 dekretu presidenta republiky ze dne 19. září 1945, č. 79 Sb., o zatímní úpravě soudnictví v zemích České a Moravskoslezské.

ODDÍL PÁTÝ.

Zrušení použitelnosti některých předpisů z doby nesvobody.

§ 10.

Zrušuje se použitelnost:

1. nařízení říšského ministra spravedlnosti ze dne 20. října 1943, říš. zák. I, str. 573, o omezení obchodněprávních vyhlášek za války;

2. vládního nařízení ze dne 27. prosince 1943, č. 317 Sb., o omezení obchodněprávních vyhlášek po dobu války, ve znění nařízení ministra spravedlnosti ze dne 7. října 1944, č. 228 Sb., o opatřeních v oboru soukromého práva;

3. čl. I nařízení ministra spravedlnosti ze dne 3. března 1944, č. 72 Sb., o svolávání a omezení valných hromad a členských shromáždění výdělkových a hospodářských společenstev.

ODDÍL ŠESTÝ.

Ustanovení závěrečné

§ 11.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení a platí v zemích České a Moravskoslezské; provedou jej ministři spravedlnosti, zahraničního obchodu, vnitra, financí, průmyslu, zemědělství, vnitřního obchodu a výživy.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

Dr. Drtina v. r.

Lausman v. r.

Dr. Ripka v. r.

Šuríš v. r.

Nosek v. r.

Zmřhal v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Majer v. r.

